

VOORLOPIG EVEN GEEN SLUIZEN

Eindelijk is het zover. Samen met zijn goede maat Felix (22) gooit Max van Keulen de trossen los voor de eerste etappe van hun reis richting Athene. De adrenaline giert door hun aderen. Na een maandenlange voorbereiding gaat het echt beginnen.

Tekst en foto's Max van Keulen

Als we bij de sluis van IJmuiden zijn, zegt Felix: "Dit is ook meteen je laatste sluis voor de komende twee jaar!" Dat voelt wel apart, aangezien ik normaal bijna elk weekeind wel een keer in een sluis zit. De eerste mijlen op de Noordzee zijn heerlijk met een bakstagwind, kracht 5 Beaufort.

Maar als we ons melden bij sector Maasmond nemen de wind, golven en zeeziekte toe. Het is een drukte van jewelste bij de haveningang van 'onze' stad en we worden welgeteld vijf keer opgeroepen door sector Maasmond. Het valt zelfs de verkeersleider op en hij verontschuldigt zich als hij ons voor de vijfde keer oproept: "Sorry Anne Marie, dit was echt de laatste keer. Goede vaart!" Ik begin kattiger te worden en mompel: "Felix, pilletje graag..." Ik krijg niets naar binnen, maar er komt gelukkig ook niets uit. Felix heeft zoals gewoonlijk nergens last van.

Kanaal 1

De eerste nacht valt; ik loop de wacht van 22.00 tot 02.00 uur. Het zijn ruige omstandigheden. Als er om één uur 's nachts een breker in de kuip slaat en ik tot m'n knieën in het water sta, vraag ik me af waar ik in godsnaam mee bezig ben. Felix strompelt om 01.59 uur met frisse tegenzin de kajuit uit en neemt de wacht over. Van mijn slaapje komt weinig terecht. Net als ik eindelijk een beetje ben ingedommeld, maakt de boot een enorme schuiver en val ik van de bank. Om zes uur bespreken we de situatie: "Stoppen of doorzeilen?" Voor de eerste maal op zee klap ik de antenne van de Iridium Go! omhoog en halen we de gribfiles van vier onafhankelijke weerstations binnen. De situatie lijkt stabiel en de deining is gevoelsmatig ook wat afgenomen. Felix zegt enthousiast: "Max, laten we doorgaan!" Ik stem in.

De sfeer aan boord bloeit weer op. We gaan immers als een speer, we hebben de boot onder controle en het is weliswaar niet zo comfortabel, maar onverantwoord is het ook niet. Met topsnelheden van twaalf knopen over de grond racen we over het kanaal.

Alleen dwingt de race van Alderney ons om uit te wijken naar het Franse Cherbourg. Na precies 50 uur en 320 mijl varen komen we daar aan. We eten er een stokbrood,

Chefkok Felix trakteert op verse Unox soep.

DE ZEILER

Max is 23 jaar en ruim drie jaar eigenaar van Waarschip 900 Anne Marie. Deze boot werd gebouwd door zijn opa, in 1983 te water gelaten en vernoemd naar zijn moeder. Samen met zijn oom Rob heeft hij de boot voorbereid op een lange zeilreis. Bijna alles werd vernieuwd en aangepast, waaronder de tuigage, het communicatiesysteem, bimini en zonnepaneel. Verder haalde hij zijn CWO 1 kajuit, Klein Vaarbewijs 1 & 2, het basiscertificaat marifoon en Marcom-B. Hij verliet Nederland in het beste zeilseizoen om van Amsterdam naar Athene te zeilen. Niet alleen, maar met onderweg elf bemanningswisselingen.

Idyllisch

Een geweldig rustig, klein eiland, waar de eilandbewoners trotse Engelsen zijn. We worden overal als helden onthaald als we vertellen dat we 23 jaar zijn en vanuit Amsterdam komen met een houten zeilbootje van negen meter uit 1983. We maken een prachtige fietstocht over het eiland en kijken verwonderd om ons heen naar reusachtige kliffen, bunkers uit de Tweede Wereldoorlog en boerenlandschappen. We verblijven drie nachten op Alderney, waarna we koers zetten naar Guernsey.

“Max, volgens mij is de haven vol”, zegt Felix. Er liggen inderdaad veel grote jachten aan een wachtsteiger, maar dit heeft waarschijnlijk te maken met de drempel, zeg ik tegen Felix. Wij komen met onze 1,60 meter diepgang precies op tijd aan, want we kunnen zo doorvaren. Guernsey lijkt in veel opzichten op Alderney, maar het is allemaal een stuk minder idyllisch en een stuk toeristischer. We overnachten hier slechts één nachtje. Ik geef Felix de opdracht om uit te zoeken wanneer we de volgende dag over de drempel kunnen. “Half vijf kapitein”, klinkt het tien minuten later.

Kanaal 2

Er is weinig wind, dus zetten we op de motor koers richting Brest. Ondanks dat ik vier maanden de tijd heb om in Athene te komen, moet ik toch nog tempo maken, vanwege alle bemanningswisselingen. We varen op de motor omdat we in mijn filosofie beter zonder wind rustig op de motor kunnen tuffen, dan haasten door weer en wind. Na 26 uur op de motor besluiten we om in plaats van Brest het eilandje Ouessant als uitvalsbasis te nemen om een goed weervenster voor de Golf van Biskaje af te wachten. We hebben geen zin om in het donker aan te komen in Brest en zijn het geluid van de motor beu. Felix bestudeert achter de navigatietafel de havenaanloop in de Reeds en steekt even later blij zijn hoofd uit de kajuitingang: “We kunnen hier gratis aan een meerboei liggen!”

Île d’Ouessant blijkt een piepklein eiland, bewoond door achthonderd Fransen. De ankerbaai is rond hoogwater een behoorlijke klotsbak, wat ook niet gek is met een hoogteverschil van zes meter. We lezen in de Reeds en de vaarwijzer *Het Kanaal* dat je hier geen sanitaire voorzieningen hebt. Maar niet voor één gat te vangen fietsen wij naar een camping in de buurt, waar we heerlijk kunnen wassen en douchen. Op dit eiland staat een van de krachtigste vuurtorens van Europa en onder deze discobal bespreken we de oversteek en doorlopen we diverse scenario’s. Na drie dagen wachten – als we het complete eiland kunnen spelen – komt er een goed weervenster, zodat ik eindelijk tegen Felix kan zeggen: “Op naar La Coruña!”

Golf van Biskaje

De Golf van Biskaje is beroemd en berucht om zijn ruige omstandigheden. Wij merken hier echter weinig van. Na drie dagen wachten op wind lijkt er nu net genoeg te zijn om de 330 mijl zeilend af te leggen. Spinnakerend zeilen we de nacht in. Na mijn eerste uurtje van de vier die ik had gepland om te slapen maakt Felix me wakker: “Max, we zitten in potdichte mist en ik zie niets meer. Wat moet ik

Mijn favoriete eetplekje.

Er wordt genoeg gelachen aan hoord.

Pittig verval in Île d’Ouessant.

Laatste voorbereidingen voor de Golf van Biskaje.

Het is moeilijk wakker blijven op een schommelende boot.

OFFICIËLE DOCUMENTEN

In Spanje en Portugal vragen ze in elke haven om je verzekeringsbewijs en je moet kunnen aantonen dat de boot van jou is. In theorie lijkt dit allemaal heel statig, maar het verzekeringsbewijs heb ik in de praktijk eigenlijk nooit laten zien. Deze had ik namelijk niet geprint en meestal kreeg ik dan als antwoord: “Dat doen we morgen dan wel...” Het ICP had ik wel altijd bij de hand, samen met mijn paspoort. Als je geen zorgen wilt hebben in Europa en je er zeker van wilt zijn dat je aan alle eisen voldoet, moet je het volgende meenemen:

- Verzekeringsbewijs
- ICP
- CCP
- Paspoort
- BTW-bewijs
- Zendvergunning marifoon
- Bedieningscertificaat
- Bemanningslijst

We hebben beet!

De aanloop van Cies.

We zijn het kanaal door. Tijd om ook de lange lokken achter te laten.

Viva la España!

BOEKEN EN PILOTS

Imray C25, C30, C12, C18

iPad Navionics
Boating Europe
Boating UK&Holland

Plotter: Navionics Central & West-Europe

Reeds Almanac
Vaarwijzer Het Kanaal,
Clemens Kok

doen?" Ik heb dit ook nog nooit meegemaakt en even overvalt me een angstig gevoel, wat ik snel weer weet te onderdrukken. Op zulke momenten heb je niets aan angst; je moet het er gewoon mee doen. Daarnaast ken ik de boot als mijn broekzak. Elk boutje en moertje heb ik de afgelopen jaren wel een keer los- en vastgedraaid. In lastige situaties hoef ik me dus alleen te focussen op dat wat strikt noodzakelijk is. "Geef me vijf minuutjes en dan wisselen we onze wacht om." Als ik me weer in mijn zeilpak heb gehesen, zet ik het stoomlicht aan en verandert de spinnaker in een grote lampion. Het laten zakken van de spinnaker is geen optie, omdat we dan nauwelijks nog vooruitkomen, en op de motor vallen alle omgevingsgeluiden weg. Met gespitste oren en turend op de AIS – een radar heb ik helaas niet – zie ik twee uur later de hemel weer opentrekken en kan ik nog twee uur genieten van de immense sterrenhemel. Ik schreeuw Felix wakker met wellicht een iets te enthousiaste stem: "Felix, *play time!*" Als een slaperige Felix eenmaal achter het roer staat en ik in mijn slaapzak lig, kom ik niet in slaap. Dit is voor mij de grootste zeiluitdaging tot nu toe en talloze gedachten vliegen door mijn hoofd: van mijn eerste zeilavonturen in de Optimist op vijfjarige leeftijd tot mijn eerste nachtelijke zeiltocht met de *Anne Marie* van Vlieland naar Cuxhaven.

Dag 2-4

Ik word wakker met de geur van versgebakken brood. "Max, wil je ook een gekookt eitje?" "Zijn we echt op de Golf van Biskaje aan het zeilen?" Het is een schitterende

dag. Met tien knopen bakstagwind lopen we gemiddeld vijf knopen over de grond. Na een fantastisch ontbijt zetten we het zonnepaneel onder de meest optimale hoek en gooien we de vislijn uit. We slapen veel en als we wakker zijn luisteren we naar Nederlands cabaret. Zeilen is vaak doorzetten en soms een beetje afzien, maar nu is er niets van dit alles en kunnen we gewoon puur genieten en ontspannen. Geen spullen die stuk gaan, alles doet het en niemand is zeeziek. Als de nacht invalt trek ik nog even aan de vislijn. Hij staat strak! "Felix, we hebben beet!" Enthousiast rent Felix in zijn onderbroek naar buiten en begint de vislijn binnen te halen.

Dan schreeuwt Felix opeens: "Max, dolfijnen!" Ik kijk achterom en zie ze ook. "Wauw, wat een fantastische nacht!", stamel ik. Op dat moment maken we een klaggijp. O ja, we zijn ook nog aan het zeilen. Als de vis in de kuip ligt, hebben we eigenlijk geen idee wat voor vis het is en ook niet hoe we hem moeten fileren. We hakken de kop er maar af en fileren hem op gevoel. En ineens kunnen we midden in de nacht versgebakken vis eten onder een immense sterrenhemel, nog steeds omringd door tientallen dolfijnen die overal plankton doen opleven. Terwijl Felix met een goed gevulde maag weer zijn kooi in duikt, mompelt hij tevreden: "We hebben een goed leven, maat."

We merken dat de lucht steeds een beetje warmer wordt naarmate we Spanje naderen. Via de Iridium GO! houden we contact met de mensen aan de wal en halen we de nieuwste gribfiles binnen. We lijken op exact het goede

moment te zijn vertrokken, want we varen steeds voor de windstille gebieden uit. Bij mij is het enthousiasme iets te groot door al bij een afstand van honderd mijl tot de kust te denken dat we bijna in Spanje zijn. Ik sla zelfs mijn slaapwachtjes over, omdat ik de eerste 'land inzicht!'-kreet niet wil missen. Uiteindelijk breekt dit mij toch op, zodat ik La Coruña gesloopt binnenvaar. De euforie is echter niet minder groot, want we hebben de Golf van Biskaje getrotseerd en ik hijs voor de eerste keer in mijn leven de Spaanse gastenvlag, terwijl ik het uitschreeuw: "*Viva la España!*"

La Coruña blijkt een prima havenplaats, met goede faciliteiten. We blijven hier drie nachten, gaan elke dag voor een goede prijs uit eten en poetsen en wassen alles wat vies, nat en zout is. In de haven spreken we Amerikanen, Zweden, Engelsen en Italianen die allemaal een Atlantische oversteek op hun log hebben staan.

Atlantische Oceaan 1

Van La Coruña varen we op de motor naar Muros. We hebben de wind de hele dag pal tegen en de voorspellingen voor de komende dagen zijn niet anders. Om het uur krijgen we een keiharde regenbui over ons heen. Felix: "Lekker hoor, zeilen in Spanje. Volgend jaar stap ik wel op in de Middellandse Zee." Ondertussen is het in Nederland dertig graden... De volgende dag zetten we koers naar Cies, verkozten tot een van de mooiste stranden ter wereld. Gelukkig kunnen we nu wel zeilen en goed ook, met halve windkracht vijf. Er staat een enorme deining naarmate we Cies naderen, maar de ankerbaai is goed beschermd.

"We made it! Zonder elkaar van boord te slaan. Goed gedaan maatje"

"Wat een prachtig eiland, het lijkt wel op de Caraïbische eilanden", stamelt Felix. Je kunt hier alleen ankeren, maar daarvoor moet je wel eerst een navigatie- en ankervergunning aanvragen. Dit is goed en snel via internet te regelen. Wij hebben alles een dag van tevoren aangevraagd en dat was geen probleem. Je hebt geen aanlegsteiger voor de bijboot, dus je moet het strand opvaren. Voor mij is dit de eerste keer en ik besluit het daarom eerst in mijn eentje te proberen. Ik spring veel te vroeg de bijboot uit en sta tot en met mijn borst onderwater. Als ik na enkele pogingen het trucje onder de knie heb durf ik het ook met Felix aan. Wat ons verwonderde is dat je als plezierjacht een officieel verzoek moet indienen om te ankeren, terwijl er twee mijl verderop tientallen tankers voor anker liggen te wachten totdat ze het Spaanse Vigo kunnen binnenvaren.

Atlantische Oceaan 2

"Dit is het dan, mijn laatste zeiltochtje van 2016", zegt Felix verdrietig. Ik voel me een beetje schuldig dat ik nog meer dan drie maanden te gaan heb, waarvan alles in een heerlijk zeilklimaat. Er staat een licht windje en het is nog ongeveer 70 mijl naar Porto. We besluiten na het avondeten, rond acht uur, te vertrekken zodat we Porto bij daglicht zullen binnenvaren. Felix haalt in zijn eentje de nacht door, zodat hij afscheid kan nemen van alle indrukken van de afgelegde duizend zeemijlen. "Succes kapitein, zie je morgenochtend!", zeg ik en ga heerlijk slapen, terwijl de boot vredig heen en weer schommelt, vooruit geblazen door een aangename bries. Als ik tien uur later wakker word zijn we maar dertig mijl opgeschoten. "Wat is er aan de hand?", vraag ik. Felix zegt met een grijns: "Vannacht viel de wind een beetje weg, maar ik kon het niet over mijn hart verkrijgen om de motor te starten. Met één knoop gaan we immers ook vooruit." Ik kan het hem niet kwalijk nemen. Gelukkig is het wel weer gaan waaien en aan het eind van de middag varen we Porto binnen. "*We made it.* Zonder elkaar van boord te slaan. Goed gedaan, maatje!" Felix antwoordt gevat: "En straks leg ik in drie uur de afstand per vliegtuig af waar wij drie weken met de boot over hebben gedaan."

Porto

In Porto liggen we in een goede haven. De havenmeester komt elke ochtend vanaf zijn boot bij de bezoekende boten verse broodjes naar binnen gooien: geweldig toch! We huren motorscooters en een auto, zodat we deze wereldstad goed kunnen bekijken. Als je in Porto bent moet je natuurlijk naar een portproeverij gaan. Verder zijn er fantastische kleine familierestaurantjes waar ze de vis buiten op straat voor je grillen en je kunt heerlijk slenteren in de idyllische smalle straten die de stad kent. De dag na aankomst rijden Felix en ik samen naar het vliegveld. Ik zwaaai Felix uit en haal mijn nieuwe bemanning op. ●

NACHTZEILEN

Tijdens het nachtzeilen is routine voor mij erg belangrijk. Ik probeer me altijd zo goed mogelijk te houden aan de afgesproken wachten en altijd zoveel mogelijk slaap te pakken. Ook overdag, want je weet nooit hoeveel energie je de volgende dag of nacht nodig hebt. Daarnaast begin ik standaard mijn wacht met een blikje Coca-Cola. Dit houdt je scherp en ik heb het gevoel dat het ook goed is tegen zeeziekte. Verder ligt er altijd een energiereep klaar voor degene die aan zijn wacht begint. Als je meerdere dagen op zee vaart is het gemakkelijk je persoonlijke hygiëne te verwaarlozen. Voordat je het weet loop je drie dagen met dezelfde onderbroek, zonder gepoetste tanden en met een lege maag rond. Dit is gemakkelijk te voorkomen door vooraf afspraken met elkaar te maken over wanneer je maaltijden nuttigt en door jezelf elke ochtend en avond rond dezelfde tijd op te frissen.